

# "JINSIY YO'L BILAN YUQADIGAN KASALLIKLAR"

Bajardi: To'raqulov Jonibek

Tekshirdi: Rixsiboyev Jamshid

# Xlamidiya

genitouriya organlarining



Xlamidiya qo'zg'atuvchisi xlamidiyaga xizmat qiladi trachomatis - mayda hujayra ichidagi parazitlar.

O'tkazish mexanizmlari:

- Aloqa - jinsiy va jinsiy bo'lmagan (maishiy infektsiya) yo'l.
- xlamidiya bilan kasallangan tug'ilish kanalidan o'tayotganda infektsiyalanishi mumkin .
- Intim hojatxona buyumlari bilan aloqa qilish

# Xlamidiyaning klinik ko'rinishlari :

- ⦿ Xlamidiyaning inkubatsiya davri 3 kundan 3 haftagacha davom etadi. Ko'pincha xlamidiya infeksiyasi aniq sub'ektiv hislarsiz sodir bo'ladi. Aseptomatik tashish holatlari kam uchraydi.
- ⦿ Erkaklarda klinik ko'rinishlar sust, sub'ektiv tuyg'ular bemorlarni tashvishga solmaydi. Uretraning tashqi teshigidan oqindi kam, shishasimon-shilliq yoki shilliq yiringli . Agar bemor kechasi siydik qilmagan bo'lsa, bu oqindi ko'pincha ertalab seziladi.
- ⦿ Ayollarda xlamidiya infeksiyasi ham bir nechta alomatlarni ko'rsatadi . Bemorlar vaginal oqindi, vulvada qichishish, siyish paytida noqulaylikdan shikoyat qiladilar. Qorinning pastki qismida, perineum va lomber mintaqada mumkin bo'lgan og'riq, bezovtalik.

Erkaklarda eng ko'p uchraydigan asoratlari

-

Reiter kasalligi

(kon'yunktivit, uretrit va artriting kombinatsiyasi) va bepushtlik.



Ayollarda eng ko'p uchraydigan asoratlari

-

bachadon bo'yni eroziyasi, endoservitsit, bepushtlik.



Покраснение половых органов



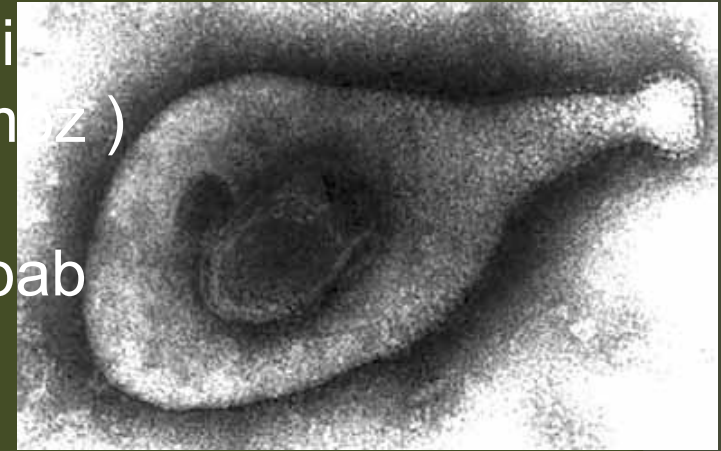
Боль и жжение при мочеиспускании

# Mikoplazmoz ( ureaplazmoz )

Mikoplazmalar turli xil nafas yo'llari (nafas olish mikoplazmozi ) va genitouriya ( urogenital ) kasalliklarini keltirib chiqarishi mumkin. mikoplazmoz ( z ) yo'llari.

Urogenital mikoplazmoz patogen sabab bo'ladi

Ureaplasma urealyticum va shuning uchun odatda ureaplazmoz deb ataladi .

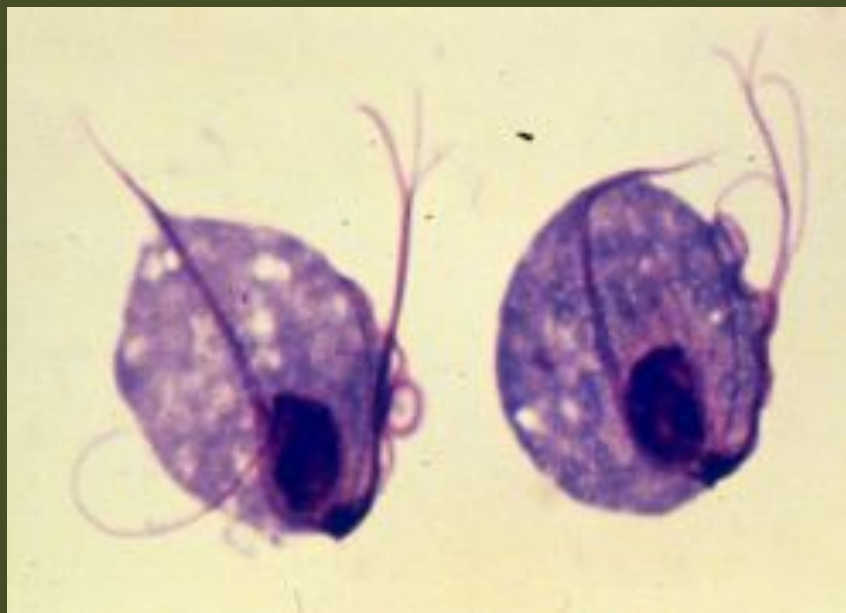


Yuqish mexanizmlari: jinsiy.

Kasallikning belgilari ko'pincha yo'q, yoki Kasalliklarning alomatlarini "nusxalash" nafas olish yoki siydik yo'llari

# Trichomoniasis

jinsiy yo'l bilan yuqadigan kasalliklar orasida birinchi o'rinda turadi.



Odamlarda trichomonasning bir necha turlari topilgan (vaginal, og'iz, ichak), ammo kasallik faqat Trichomonas vaginalis - Trichomonas tomonidan qo'zg'atiladi vaginalis , parazitlar guruhiga mansub, flagellat sinfiga birlashgan.

Yuqtirish mexanizmi : jinsiy, kamroq tez-tez maishiy (kasallik tashuvchisi bo'lgan umumiy gigiena vositalari).

INFEKTSION manbai: sekin yallig'lanish jarayonlari bo'lgan bemorlar, shuningdek, Trichomonas tashuvchilari .

# Trichomoniasisning klinik ko'rinishlari:

- Kuluçka muddati 3 kundan 4 haftagacha, o'rtacha 14 kun. O'tkir kasallik, surunkali trichomoniasis (2 oydan ortiq davom etadigan) va Trichomonasni ajrating .
- Erkaklarda trichomoniasisning eng keng tarqalgan shakli - uretrit (uretraning yallig'lanishi). U uretradan oq, sarg'ish yoki yashil rangdagi yiringli oqindi bilan tavsiflanadi, qichishish, yonish yoki kesish og'rig'i bilan birga keladi. 1-2 haftadan so'ng, odatda mo'l-ko'l pasayadi, siydik yo'llarining tashqi ochilishi sohasidagi yallig'lanish yo'qoladi va keyinchalik surunkali holga keladi.



- Trichomonas ayollarda ko'proq uchraydi kolpit (vaginit), uretrit. Bemorlar vulvada yonish, leykoreya va qichishishdan shikoyat qiladilar, siyish og'riqli bo'ladi. Katta jinsiy lablar terisi, qin vestibyulining shilliq qavati va siydik chiqarish kanali shishgan, giperemik (qizarish), suyuq ko'pikli yiringli oqindi bilan qoplangan. Qinning shilliq qavati yallig'langan, oson qon ketadi, yiringli oqindi bilan qoplangan.



Белые выделения  
при молочнице



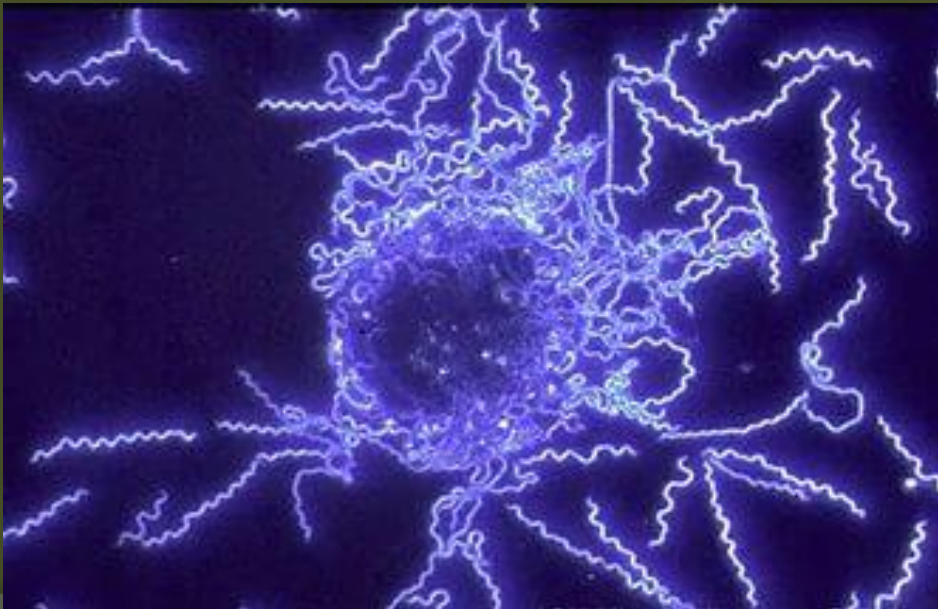
Желтоватые выделения  
при трихомониозе





# SIFILIS (LUES)

- Patogen : och treponema, treponema pallidum
- Inson tanasidan tashqarida u beqaror va quritilganda, an'anaviy dezinfektsiyalash vositalarining (spirtli ichimliklar, sublimat eritmaları, borik kislota, fenol, sabunlu suv) ta'siri ostida tez nobud bo'ladi. Treponemlarni 48 ° C ga qizdirish ularni 30 daqiqada yo'q qiladi, sovutish esa, aksincha, nisbatan osongilik bilan toqat qilinadi.



○ Transmissiya mexanizmi :

- To'g'ridan-to'g'ri, infeksiyalarning 90% da uchraydi (jinsiy aloqa, tishlash, tibbiy manipulyatsiya).
- Bilvosita: infeksiyaning 10% da uchraydi (uy-ro'zg'or buyumlari, shaxsiy gigiena vositalari, idish-tovoqlar orqali).
- Bachadonda , onadan homilaga uzatiladi .

○ INFEKTSION manbai :

- Kasal odam.
- Treponemalar topiladi: tupurikda, emizikli ayolning sutida, urug'da, siydikda va tegishli organlarning o'ziga xos shikastlanishlari bo'lmasligi mumkin.
- INFEKTSION faqat terining yoki shilliq qavatning yaxlitligi buzilgan taqdirda mumkin (shu jumladan muntazam tekshiruv paytida ko'rinmaydigan mikrotraumlar).

# Sifilisning klinik ko'rinishlari:

Inkubatsiya davri

```
graph TD; A[Inkubatsiya davri] --> B[Birlamchi davr - qattiq shankr]; B --> C[Ikkilamchi davr - sifilidlar]; C --> D[Uchinchi davr - gummalar];
```

Birlamchi davr - qattiq shankr

Ikkilamchi davr - sifilidlar

Uchinchi davr - gummalar

# Inkubatsiya davri

- ◎ Kuluçka davri birinchi klinik simptom - qattiq shankr paydo bo'lgunga qadar, odatda 20-40 kun davom etadi. Ba'zida u 8-15 kungacha qisqaradi (massiv infeksiya bilan), cho'zilish ko'proq kuzatiladi.
- ◎ Kuluçka davrida kasallikning namoyon bo'lishi yo'q.

# Birlamchi davr - qattiq shankr

- U 6 dan 8 haftagacha davom etadi va qattiq shankr deb ataladigan treponema paydo bo'lgan joyda eroziya yoki yaralar boshlanishi bilan boshlanadi va birinchi toshma paydo bo'lguncha davom etadi. Qattiq shankrning o'lchami odatda kichik, ba'zan kanop urug'idan katta emas. 1 hafta o'tgach, shankrning joylashgan joyiga qo'shni limfa tugunlari (mintaqaviy limfadenit) ortadi. Ba'zida o'ziga xos bo'lmagan prodomal simptomlar rivojlanadi (umumiy buzuvchilik, zaiflik, engil isitma, suyaklarda, mushaklarda, bosh og'rig'ida).



# Ikkilamchi sifilis - sifilis (toshma)

- Birinchi umumiy toshmalardan uchinchi darajali ko'rinishlarning paydo bo'lishigacha - 2-4 yil davom etadi.
- Birinchi toshma eng yorqin va ko'p bo'lib, u barcha guruhlarda limfa tugunlarining sezilarli o'sishi bilan birga keladi. Döküntü ko'pincha bir joyda lokalize qilinadi: palmalar, oyoqlar, orqa tomonning markazi. Qichishish yo'q, ehtimol tana haroratining oshishi, tomoq og'rig'ining ko'rinishi. Bir necha hafta davom etadi, keyin o'z-o'zidan yo'qoladi. Toshmalarning



# Pigmentli sifilid (leykoderma)

- Odatda davolanmagan bemorlarda, ko'pincha ayollarda rivojlanishi mumkin bo'lgan ikkilamchi sifilisning o'ziga xos ko'rinishi. Bo'yinning lateral yuzalarida terining bir xil giperpigmentatsiyasi fonida turli o'lchamdagi oq, yumaloq yoki oval shaklidagi dog'lar paydo bo'ladi ("Venere marjonlari"). Davolashsiz pigmentli sifilis yillar davomida mavjud bo'lib, asta-sekin yo'qoladi.

«Ожерелье Венеры»



# sifilitik soch to'kilishi

- Baldlik odatda kasallikning birinchi yilida kuzatiladi. Boshida diametri 1-2 sm bo'lgan yumaloq kal dog'lar paydo bo'ladi, ular tasodifiy boshga tarqaladi (kichik fokal alopesiya). Bunday kellik joylari soqol, mo'ylov, qoshlarda ham paydo bo'lishi mumkin. Taqir joylarda teri o'zgarmaydi. Kellik vaqtinchalik, sochlar 2-3 oydan keyin o'sadi, ayniqsa davolanish bilan.





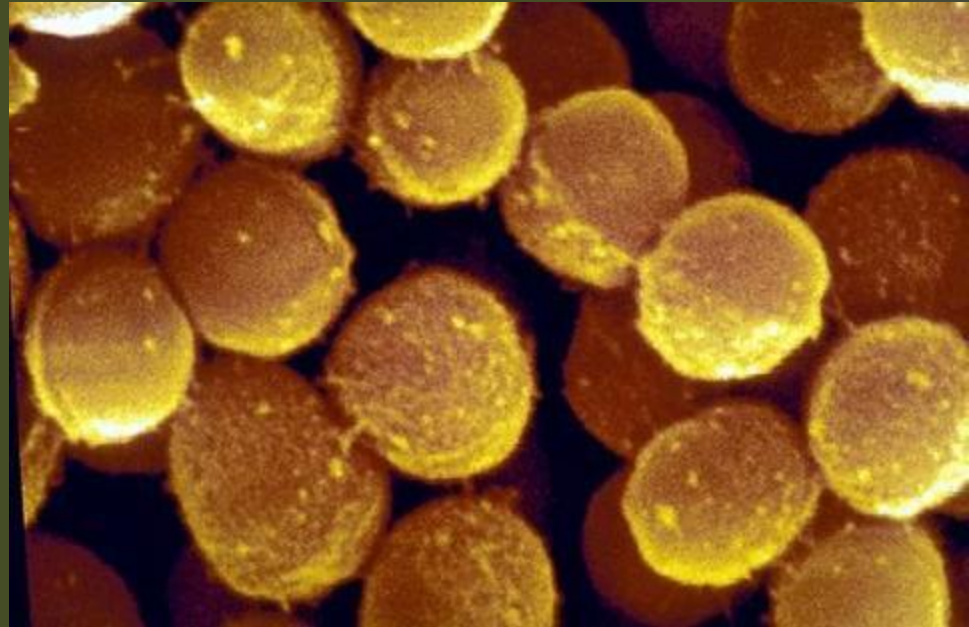
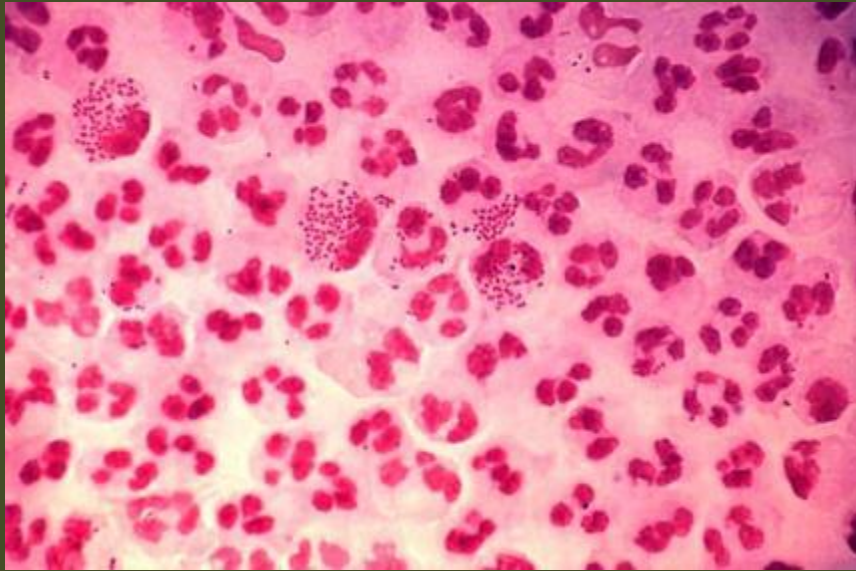
# Uchinchi davr - gummalar

- Kasallikning 3-4-yillarida tez-tez boshlanadi va davolanmasa, bemorning hayotining oxirigacha davom etadi. Uning namoyon bo'lishi eng og'ir bo'lib, tashqi ko'rinishning doimiy buzilishiga, nogironlikka va 10% hollarda o'limga olib keladi. Sifilis bu davrda tuberkulyar va tugunlar (gummalar) bilan o'zini namoyon qiladi. Har qanday organlar va to'qimalar ta'sirlanadi, ularning yo'q qilinishi sodir bo'ladi.
- Treponemalar to'qimalarni "eyishadi" - biriktiruvchi, suyak, yog '. Suyak skeleti yiqilib tushadi.



# Gonoreya

- Gonokokklar keltirib chiqaradigan kasallik, genitoüriner yo'llarning shilliq qavatining ustun shikastlanishi bilan tavsiflanadi. Yallig'lanish hodisalari to'g'ri ichakda, kon'yunktivada, og'iz bo'shlig'i va farenksning shilliq qavatida ham kuzatilishi mumkin.



## ◎ Transmissiya mexanizmi :

- Jinsiy aloqa (shu jumladan og'iz va anal aloqalar).
- Jinsiy bo'lmagan yo'l bilan yuqadiganlar asosan bolalar, asosan qizlar (kasal onalardan, tarbiyachilardan) .
- Ehtimol, bola kasal onaning tug'ilish kanalidan o'tib ketganda, tug'ilish paytida ko'z va qinning gonoreyali shikastlanishi.

## ◎ INFEKTSION manbai :

- Kasal odam.
- Gigiena va parvarishlash vositalari.

# Gonoreyaning klinik ko'rinishlari:

- Kuluçka davrining davomiyligi odatda 3-5 kun, lekin u 1 kundan 3 haftagacha o'zgarishi mumkin.
- Erkaklarda siydik chiqarish kanalida qichishish, issiqlik va yonish bor, siyish bilan kuchayadi. Uretraning tashqi teshigi ertalab qizil, shishgan va yopishqoq bo'ladi. Siydikda alohida yiringli iplar paydo bo'ladi. Tez orada siyish og'riqli bo'ladi (kesish), siydik yo'llaridan oqindi ko'payadi va yiringli bo'ladi. Jiddiy yallig'lanish bilan oqindi qon aralashmasini o'z ichiga olishi mumkin.



- Ayollarda siydik va reproduktiv tizimlar ta'sirlanadi. Uretrit paydo bo'ladi - siyish paytida o'rtacha yonish va og'riq, uning ko'payishi, siydik chiqarish kanalining tashqi ochilishining qizarishi va shishishi. Bosilganda uretradan bir tomchi qalin yiring chiqadi. Bachadon bo'yni - servitsitning shikastlanishi bilan servikal kanaldan ko'p miqdorda sarg'ish-yashil rangli yiringli oqindi oqadi. Shu bilan birga, vaginaga kirish shishadi, katta va kichik lablar keskin giperemik, issiqlik, qichishish va og'riq hissi paydo bo'ladi.



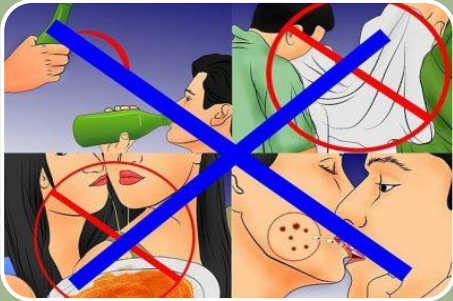
# Herpes simplex virusi (HSV)

- Herpes insonning eng keng tarqalgan virusli infeksiyalaridan biri bo'lib, jiddiy tibbiy va ijtimoiy muammodir. Dunyo aholisining 90% dan ortig'i herpes simplex virusi bilan kasallangan, ularning 20% gacha infeksiyaning ma'lum klinik ko'rinishlari mavjud. HSV teri va shilliq pardalarga (ko'pincha yuz va jinsiy a'zolar hududida), markaziy asab tizimiga (meningit, ensefalit), ko'zlarga (kon'yunktivit, keratit) ta'sir qiladi. HSV homiladorlik va tug'ish patologiyasini keltirib chiqaradi. Genital herpes va bachadon bo'yni saratoni o'rtasida bog'liqlik mavjud.
- HSV ning ikki turi mavjud: HSV-1 ko'proq terining shikastlanishiga olib keladi, HSV-2 genital patologiyaga sabab bo'ladi.

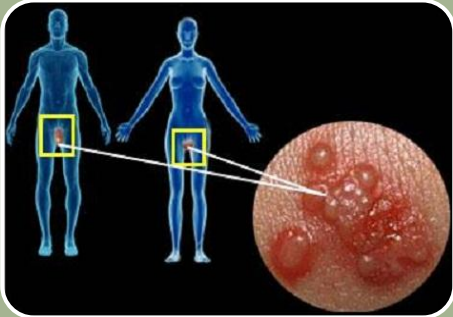
# HSV ning klinik ko'rinishlari

- Kuluçka muddati 3-7 kun.
- giperemik fonida alohida yoki bir nechta toshmalar - vesikulalar paydo bo'lishi , zararlangan hududning shishgan shilliq qavati. Kasallikning bu bosqichi 2-3 kun davom etadi; yana pufakchalar ochiladi, tartibsiz shakldagi yaralar hosil bo'ladi. Yaralar sarg'ish qoplama bilan qoplangan, 2-4 hafta ichida chandiqsiz davolanadi. Qichishish, og'riq, yonish kabi shikoyatlar. Ko'pincha bemorlar bezovtalik, bosh og'rig'i, asabiylashish, uyqu buzilishi, qorinning pastki qismida og'irlikdan shikoyat qiladilar, ba'zida haroratning biroz ko'tarilishi va mintaqaviy limfa tugunlarining ko'payishi kuzatiladi.
- HSV bilan kasallanganda, virus hayot uchun qonda qoladi. Kasallikning kuchayishi chastotasi insonning immunitetiga bog'liq.

## ◎ Transmissiya mexanizmi:



V-1 - havo yo'nalishi.



V-2 - jinsiy yoki og'iz orqali  
siy aloqalar.



adan homilaga.



# DAVOLASH

Bugungi kunda jinsiy yo'l bilan yuqadigan barcha kasalliklarni davolash mumkin! O'z-o'zidan davolanishga yo'l qo'yilmaydi, chunki bu o'tkir kasallikning surunkali holatga o'tishi bilan bog'liq.

- xlamidiyani davolash murakkab, etiotropik bo'lishi va birga keladigan genitouriya infeksiyalari, ichak disbakteriozi va immunitet tizimining buzilishlarini tuzatishni o'z ichiga olishi kerak. Antibiotiklar qo'llaniladi: tetratsiklinlar, makrolidlar , ftorxinolonlar .
- Miko- va ureaplazmozni davolash uchun bir xil antibiotiklar va dorilar xlamidiyani davolash uchun ishlatiladi .
- Asoratlanmagan urogenital trichomoniasisni davolash quyidagilarni o'z ichiga oladi: bemorni va uning erini (sherigi) bir vaqtning o'zida davolash, davolash paytida jinsiy faoliyatni taqiqlash yoki prezervativdan foydalanish, antitrixomonozga qarshi dorilarni gigiena protseduralari bilan birgalikda qo'llash, birga keladigan kasalliklarni davolash. Davolash kasallikning barcha shakllari, shu jumladan trichomonas tashuvchilar uchun amalga oshirilishi kerak .
- Sifilisni davolash qat'iy individual bo'lib, bemorning tanasining xususiyatlaridan, kasallikning davri, uning shaklidan kelib chiqadi va faqat shifoxonada amalga oshiriladi.
- Gonokokk infeksiyasini davolash organizmning himoya reaksiyalarini o'ziga xos va o'ziga xos bo'lmagan rag'batlantirish bilan antibiotik terapiyasining kombinatsiyasini o'z ichiga oladi.
- Herpes simplex virusini davolashning asosiy maqsadi infeksiyaning klinik ko'rinishini kamaytirish va relapslarning oldini olishdir. Davolash uchun eng ko'p ishlatiladigan dorilar - asiklovir ( Zovirax , Virolex ), valasiklovir ( Valtrex ), famsiklovir , pensiklovir , gansiklovir .

# JINSIY A'ZO YO'LLARINI profilaktikasi va nazorati

- Sog'lom turmush tarzi, o'z sog'lig'iga ehtiyotkorlik bilan munosabatda bo'lish, jinsiy sherikni muvozanatli tanlash, himoyalanmagan jinsiy aloqadan voz kechish, nikohdan oldin poklikni saqlash.



## FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Bachadon bo'yni, qin, vulva kasalliklari / ed. V.M. Prilepskaya - M.: Medpress , 2000.
2. Studmedlib.ru [Elektron resurs] / Studmedlib.ru - kirish rejimi <http://www.studmedlib.ru/book/ISBN9785970426722.html> (Kirish 2017 yil 20 yanvar)
3. Studmedlib.ru [Elektron resurs] / Studmedlib.ru - kirish rejimi <http://www.studmedlib.ru/book/ISBN9785970430965.html> (Kirish 2017-yil 02-fevral)
4. Endopraktika . ru [Elektron resurs] / Endopraktika . ru - kirish rejimi <http://endopractica.ru/polovie-infekcii> ( 2017 yil 25-fevralda kirish)

**E'TOBORINGIZ  
UCHUN  
RAHMAT**

**!**